

TANULMÁNYI ÉS VIZSGASZABÁLYZAT 2020.

Klinikai és mentálhigiéniai szakpszichológus szakirányú szakképzés - alap szakképesítés, felnőtt illetve gyermek-, és ifjúsági szak

1. Általános tudnivalók

- (1) A klinikai és mentálhigiéniai szakpszichológus szakirányú szakképzés Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar (továbbiakban: Egyetem) Klinikai Pszichológia Tanszékének szervezésében zajlik.
- (2) A képzési idő 48 hó, amelyet az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképesítés megszerzéséről szóló 22/2012. (IX.14) EMMI rendelet, az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzési rendszerről, a Rezidens Támogatási Program ösztöndíjairól, valamint a fiatal szakorvosok támogatásáról szóló 162/2015. (VI.30.) Kormányrendelet, valamint az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakmai képzés részletes szabályairól 16/2010. (IV.15.) EüM. rendelet szabályoz.
- (3) A szakképzés szakoklevélben rögzített szakirányú végzettséget nyújt.
 - (4) Szakpszichológus szakképesítést a 22/2012. (IX.14.) EMMI rendelet 6. § (1) bekezdése alapján egyetemi vagy mesterképzési szakon megszerzett pszichológia vagy egészségpszichológia szakképzettséggel rendelkezők szerezhethetik.
- (5) Az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképesítés megszerzéséről szóló 22/2012. (IX.14) EMMI rendelet 11. § (1) bekezdése szerint „a szakképzési idő igazolásához szükséges feltételeket a jelölt abban az esetben teljesíti, ha a szakképzési idő teljes időtartamában:
 - a) teljes munkaidejű foglalkoztatásban áll, vagy
 - b) olyan foglalkoztatásban áll, ahol a munkavégzési kötelezettsége - a szakmai tevékenység jellegére figyelemmel - a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény egészségügyi intézményekben történő végrehajtásáról szóló jogszabályban foglalt munkaidő-kedvezményre figyelemmel - a kötelezően a munkahelyen töltendő idő tartamát eléri.”
- (6) A szakképzés vagy annak egyes elemei – az egyetem döntése alapján – az alábbi feltételek teljesülése esetén részmunkaidős foglalkoztatásban is teljesíthetők:
 - a) a gyermekgondozási díj és a gyermekgondozási segély jogosultsági ideje alatt, valamint a jogosultság megszűntét követő öt évben,
 - b) nappali tagozatos képzés keretében doktori fokozat megszerzésének ideje alatt, vagy
 - c) újabb alap, vagy ráépített szakképesítés teljesítésének ideje alatt.
- (7) A szakképzés részmunkaidős foglalkoztatásban történő teljesítésének engedélyezése esetén a szakképzési idő annyival hosszabbodik meg, hogy megfeleljen a teljes munkaidejű foglalkoztatásra a jogszabályban előírt képzési időtartamnak és feltételeknek.

2. Felvétel és beiratkozás

- (1) A szakképzésre az ország bármely területéről lehet jelentkezni, az erre a célra rendszeresített nyomtatvány kitöltésével. A jelentkezéshez csatolandó:
 - a) pszichológus diploma (MA/MSc/osztatlan) fénymásolata,
 - b) a szakterületen munkavégzésre irányuló teljes idejű (legalább heti 36 órás munkaidejű vagy - munkaidő hiányában - legalább heti 36 órás munkavégzési kötelezettséggel járó), rész munkaidős foglalkoztatás esetén legalább heti 18 órás munkaidejű vagy - munkaidő hiányában - legalább heti 18 órás munkavégzési kötelezettséggel járó, egészségügyi tevékenység végzésére munkavégzésre irányuló jogviszonyban történő foglalkoztatás munkáltató által kiállított igazolása (a 22/2012. (IX.14.) EMMI rendelet 1. § a)-b) pontja és a 11. § rendelkezései alapján,)
 - c) MAWI, MMPI és Rorschach teszt módszerekre vonatkozó alapképzettség igazolása (egyetemi lecke könyv, minimálisan két szemeszterben teljesített teszt diagnosztikai stúdium)
 - d) szakmai önéletrajz,
 - e) motivációs levél,
 - f) a munkáltató hozzájárulása, valamint az általa készített munkaköri leírás,
 - g) önismeret igazolás: a képzés befejezéséig valamely akkreditált pszichoterápiás képzőhely tanúsítványát szükséges benyújtani 150 órás önismeret/sajátélmény teljesítéséről.
- (2) Jelentkezési nyomtatvány beszerezhető a Tanszéken, vagy letölthető a Tanszék honlapjáról. <http://semmelweis.hu/klinikai-pszichologia/files/2019/06/K%C3%B6ltsgr-jelentkez%C3%A9si-lap-2019.pdf>
A kitöltött és mellékletekkel ellátott jelentkezési lapot a Tanszékre kell beküldeni mind postai úton (Szemmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar, Klinikai Pszichológia Tanszék, 1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.), mind elektronikus formátumban a tanszéki e-mail címre (pszichotanszek@med.semmelweis-univ.hu).
- (3) A Tanszék visszaigazolja, hogy a szakképzendő jelentkezése beérkezett, s az illetőt a megjelölt szakképzési programba jelölték. Ebben a visszaigazolásban jelöli meg a felvételi beszélgetés időpontját.
- (4) A felvételi beszélgetést követően a jelentkező visszajelzést kap, hogy felvételt nyert-e. Felvétele esetén tájékoztatást kap a beiratkozás rendjéről, megkapja a tanulási kötelezettségeket tartalmazó tanulmányi és vizsgaszabályzatot, amely a honlapon (<https://semmelweis.hu/klinikai-pszichologia/files/2020/05/Tanulm%C3%A1nyi-%C3%A9s-vizsgaszab%C3%A1lyzat-2020.pdf>) is megtalálható. Egyszersmind a Tanszék értesíti a Semmelweis Egyetem Szak- és Továbbképzési Központját (1091, Bp., Üllői út 25.) arról, hogy a szakképzendőt a rendszerbe felvették. A szakképzésbe felvett személy hivatalos megnevezése: „szakpszichológus jelölt”.

3. A szakképzés térítési díja

3.1. Költségtérítéses szakképzés

- (1) A szakképesítés megszerzését megelőző szakképzésért fizetendő térítési díjat a felsőoktatási intézmény határozza meg. A költségtérítés összegét az Egyetem a Tanszék javaslata alapján határozza meg és a képzőhely eszerint teszi közzé az aktuális évre megállapított tandíjat.
- (2) A jelölt a tandíjat a félév megkezdését követően 30 napon belül köteles befizetni. A befizetés tényét az oktatásszervező köteles követni a Neptun befizetési listáján. A Neptunon kívülről utalással érkező számlás befizetésről szóló bizonylatot a Tanszéken dolgozó oktatásszervezőnek kell bemutatni.

3.2. Államilag támogatott szakképzés

3.2.1. A rezidens kötelezettségeinek és jogainak szabályozása

- (1) A támogatott szakképzés azaz rezidensképzés feltételeit a 162/2015. (VI.30.) Korm. rendelet, a 22/2012. (IX.14.) EMMI rendelet, a 16/2010. (IV.15.) EüM rendelet szabályozzák. A támogatott szakképzésben az első szakpszichológus képzésben részt vevők a vonatkozó rendeletek értelmében évente meghatározott keretszámok erejéig vehetnek részt.
- (2) A rezidens státusz célja az Egyetemen a hosszú távú oktatói utánpótlás biztosítása. A Szak- és Továbbképzési Központ a képzésbe való belépésekor szerződésben rögzíti a rezidens kötelezettségeit és jogait. A rezidens vállalja, hogy a klinikai szakpszichológus szakvizsgát követően, a képzés céljának megfelelően az Egyetemen létesít munkaviszonyt minimum a szakképzésben töltött évek számával megegyező időszakra.

3.2.2. Munkahely

- (1) A klinikai szakpszichológus rezidens foglalkoztatását és szakképzését az Állami Egészségügyi Ellátó Központ (AEEK) finanszírozza, a szakképzés jogszabályban meghatározott időtartamára határozott időre szóló közalkalmazotti jogviszonyt létesít. Munkahelye és egyben szakképző helye a Semmelweis Egyetem ÁOK Klinikai Pszichológia Tanszék.
- (2) A rezidens szakképzése és szakgyakorlata a Semmelweis Egyetemen történik a Klinikai Pszichológia Tanszék irányításával. A szakképzés harmadik évétől a képzés részét képezi a kutatásban való részvétel, amely a Tanszékvezető irányításával történik.
- (3) A rezidens számára kötelező az adott szakterületen a graduális oktatás keretén belül tartott tantermi előadások látogatása (pl. belgyógyászat, szülészet, stb.).

3.2.3. Tutorálás

- (1) A tutor a jelölt szakképzése alatt teljesítendő egyes képzési elemeknek megfelelő szakvizsgával vagy felsőfokú végzettséggel, továbbá - minden esetben - legalább hároméves szakmai gyakorlattal rendelkező, támogatott képzés esetén az elsődleges vagy a külső képzőhely által foglalkoztatott, az ÁEEK által vezetett tutori névjegyzékben szereplő személy. Egy adott szakterületen akkreditált tutor hiányában a Klinikai Pszichológia Tanszék biztosítja a tutort.
- (2) A szakképzés képzési programjának teljesítése során a tutor folyamatos szakmai segítséget nyújt a jelöltnek az egészségügyi tevékenység végzésében.
- (3) Egy tutor egyidejűleg legfeljebb három, kivételes esetben öt jelölt szakképzését felügyelheti.

3.2.4. Munkaterv, jelenléti ív és teljesítési igazolás

- (1) A munkaterv kialakítása a Mentor felelőssége, aki egyben a Klinikai Szakpszichológia Grémium elnöke.
- (2) A Semmelweis Egyetemen a rezidensképzés ún. forgó rendszer jellegű, adott gyakorlati helyen töltött idő egy-két év.
- (3) A rezidens kötelessége jelenléti ívet vezetni, melyet a rezidens tutora (aláírással) és a gyakorlati hely vezetője (aláírással és pecséttel) igazol. A jelenléti ívet a rezidens köteles leadni a Szak- és Továbbképzési Központ részére (rezidens@semmelweis-univ.hu) szigorúan minden hónap ötödik napjáig. A rezidensnek a jelenléti íven jeleznie kell, ha szabadnapot vagy betegszabadságot vesz ki. A teljesítési igazolás a gyakorlati időt igazolja, mely a tutor munkaidejét számolja el. A rezidens tutora (aláírással) és a gyakorlati hely vezetője (aláírással és pecséttel) igazolja. A teljesítési igazolást a munkatervvel összhangban kell kiállítani és a Szak és Továbbképzési Központnak szükséges továbbítani.

4. Tanterv, a félév teljesítése

- (1) A Jelöltekkel való kapcsolattartás döntően e-mailben történik.
- (2) A szakképzésbe felvett szakpszichológus jelöltek számára a képzőhely kiküldi az első félév tantervét, a félév teljesítésének feltételeit és a vonatkozó határidőket. A tanrend tartalmazza az elméleti és gyakorlati órák órarendjét, követelményeit. A csoportbeosztás kézhezvétele után a Jelöltek önállóan veszik fel a gyakorlatvezetővel a kapcsolatot.

5. A szakképzés követelményei

- (1) A szakképzés során az elméleti és gyakorlati követelmények teljesítését az oktatók igazolják a Tanszék felé.

- (2) A teljesített tantárgyak és osztályzatok követése és rögzítése a Neptun felületén az oktatásszervező feladata.

5.1. Elméleti szakképzés

- (1) Az elméleti tantárgyak rendjét a Jelöltek a félév megkezdését megelőzően két héttel megkapják. Az elméleti órák látogatása kötelező. Igazolható hiányzás, az elméleti óraszám 10%-a. Ennél több hiányzás esetén az elméleti félévet meg kell ismételni.
- (2) Az elméleti szakképzés szemeszterenként blokkosított formában történik, helyszínét a képzőhely határozza meg. Az esetben, amikor az órák a képzés székhelyétől eltérő helyszínen kerülnek megtartásra, a jelöltek az órarendből, illetve az esetenként kiküldött értesítőkből időben kapnak tájékoztatást.
- (3) Az elméleti képzés minden egysége szóbeli vagy írásbeli vizsgával zárul, melynek sikertelensége esetén egy pótvizsgára van lehetőség.

5.2. Gyakorlati szakképzés

- (1) A gyakorlati szakképzés bázisgyakorlat, alappszichoterápiás gyakorlat, szupervízió és adott klinikai feladat formájában kerül megszervezésre.
- (2) A bázisgyakorlat tartalma az elméleti tananyag elsajátítása, elmélyítése és klinikai gyakorlatban való alkalmazása. Ez a jelöltek által a munkahelyükről hozott esetek referálásán keresztül valósul meg.
- (3) Alappszichoterápiás gyakorlat: célja az alapvető pszichoterápiás készségek gyakorlati elsajátítása sajátélmény gyakorlatokon, esetreferátumokon keresztül.
- (4) Szupervízió: célja a nemzetközi irányelvekben megjelölt bizonyítottan hatékony pszichoterápiás irányzatok alapvető módszereinek, technikáinak elsajátítása a munkahelyükről hozott esetek referálásán, írásbeli esettanulmányok beadásán és sajátélményű készgfejlesztő gyakorlatokon keresztül.
- (5) A gyakorlati szakképzésen való részvétel kötelező. Igazolható hiányzás a gyakorlati óraszám 10% -a. Ennél több hiányzás esetén a gyakorlati félévet meg kell ismételni.
- (6) Félév közben a Jelöltek kötelesek a gyakorlati tematikának megfelelően két esettől referálni vagy a gyakorlati tematikának megfelelő követelményt teljesíteni.
- (7) A félév végén a Jelölteknek esettanulmányt kell leadniuk a gyakorlat teljesítésének feltételeként. A dolgozat leadási határideje az adott félév utolsó előtti gyakorlatának időpontja.
- (8) A gyakorlati minősítés az órai aktivitás és a leadott dolgozat színvonala alapján történik. A Jelöltek minden gyakorlati tantárgyból ötfokozatú jegyet kapnak. A gyakorlaton szerzett esetleges nem megfelelő minősítés automatikusan évismérlést von maga után, pótvizsgára lehetőség nincs.
- (9) Adott klinikai feladat: az elméleti anyag gyakorlatban való alkalmazásának bemutatása. Adott klinikai feladatra a jelöltek ötfokozatú gyakorlati jegyet kapnak. Az esetleges nem megfelelő minősítés automatikusan évismérlést von maga után, pótvizsgára lehetőség nincs.

6. A félév halasztása iránti kérelem, a szakképzés megszakítása

(1) A szakképzés teljesítése:

- a) a doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló kormányrendeletben szabályozott, illetve más, állami vagy külföldi ösztöndíjjal támogatott tudományos munka,
 - b) a szülési szabadság,
 - c) a csecsemőgondozási díjra, a gyermekgondozást segítő ellátásra és a gyermekgondozási díjra való jogosultság,
 - d) baleset, tartós betegség miatt 30 napot meghaladó keresőképtelenség,
 - e) 10 éven aluli beteg gyermek, illetve tartósan gondozásra szoruló hozzátartozó otthoni ápolása, gondozása, vagy
 - f) rendkívüli állapot és megelőző védelmi helyzet esetén a sorkatonai szolgálat és a polgári szolgálat teljesítése
- teljes időtaramára megszakítható.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl csak méltányolható, a jelölt egészségi állapotában vagy családi körülményeiben bekövetkező okból, előzetesen meghatározott időtartamra szakítható meg, ha valószínűsíthető, hogy az ok megszűnése esetén a jelölt a szakképzését teljesíti. A méltányolható ok elfogadásáról támogatott szakképzés esetén az ÁEEK főigazgatója, költségtérítéssel szakképzés esetén a Tanszék dönt. Az ÁEEK főigazgatója a döntéséről az Egyetemet 5 napon belül tájékoztatja.

3 A jelöltnek lehetősége van a szakképzés megszakítására vonatkozó halasztási kérelem beadására. Halasztási kérelmet az adott tárgyfélév megkezdése előtt 60, de legkésőbb 30 nappal kell a Tanszékvezetőhöz benyújtani. Tanév közben, előre nem látható esetekben (orvosilag igazolt súlyosabb betegség, súlyos családi indokok, vis major, stb.), ha a jelöltnek halasztania kell, azt a Tanszékvezetőnek beadott írásos kérelemben kezdeményezheti.

- Ha a jelöltnek a félév során teljesített tanulmányi ideje nem éri el a tárgyfélév elméleti és gyakorlati oktatási óraszámának a 10 % - át, és a képzést megszakítja, abban az esetben - a halasztási kérelem engedélyezése után - a halasztott félévben a befizetett tandíj jóváírásra kerül. Esetleges időközbeni tandíjemelés esetén csupán a különbözetet kell megfizetni a tandíj befizetésére vonatkozó fenti szabályok szerint.

- Ha a jelölt a halasztani kívánt félévben az összes oktatási óraszám 10 %-nál több órán részt vett, halasztás esetén a vonatkozó tárgyfélév tandíját újra be kell fizetnie. Ez alól a benyújtott és részletesen indokolt (orvosilag igazolt súlyosabb betegség, súlyos családi indokok, vis major, stb.) kérelem alapján a képzés vezetője adhat felmentést. A döntésről a képzés vezetője a kérelmezőt írásban értesíti.

7. Beszámolási kötelezettség

7.1. Beszámolási (vizsga) időszakok

- (1) Minden elméleti és gyakorlati tanegység befejezése után a jelöltek szóbeli vagy írásbeli beszámolót (vizsgát) tesznek. A tantárgyfelelős igazolása alapján a Neptun felületére ötfokozatú minősítés (jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen) kerül.
- (2) Amennyiben a jelölt nem jelenik meg a vizsgán, automatikusan elégtelen minősítést kap. Távolmaradás csak indokolt esetben lehetséges, az írásbeli kérelmet legkésőbb 24 órával a vizsga időpontja előtt kell leadni a Tanszéken. A vizsgahalasztási kérelmet a Tanszékvezetőnek kell címezni, indokkal és/vagy orvosi igazolással szükséges alátámasztani.
- (3) Az elméleti képzés minden egysége szóbeli vagy írásbeli vizsgával zárul, melynek sikertelensége esetén egy pótvizsgára van lehetőség.

7.2. Nem megfelelt minősítésű beszámolókra vonatkozó szabályozások

- (1) „Nem felelt meg” minősítés esetén az elméleti képzésnél az 5.1 pontban, a gyakorlati képzésnél pedig az 5.2 pontban meghatározott szabályok érvényesek.
- (2) Pótbeszámoló esetén a jelölt a mindenkor megállapított és a tárgyfelév elején nyilvánossá tett pótbeszámoló díjat köteles fizetni.

8. Szakvizsga

- (1) Szakvizsga csak a képzőhelyek által a NEPTUN-on igazolt, befejezett stúdiumok/gyakorlatok birtokában tehető le. Szakvizsgára a nyolc szemeszter lezárása és az utolsó félév igazolt teljesítése után lehet jelentkezni.
- (2) A jelöltnak a szakvizsgára jelentkezés idejéig igazolnia kell valamely, akkreditált (módszerspecifikus) pszichoterápiás képzőhelyen, kiképző terapeuta által tartott és befejezett, egybefüggő 150 órás sajátélményű önismeret teljesítését.
- (3) A szakdolgozati követelményt, a leadási határidőt, valamint minden szakvizsgával kapcsolatos teendőt és tudnivalót a Tanszék a honlapon teszi közzé (<https://semmelweis.hu/klinikai-pszichologia/oktatas/felnott-es-gyermek-klinikai-es-mentalhigieniai-szakpszichologus-szakkepzes/szakdolgozat-es-szakvizsga/>).

8.1 A szakvizsga rendszere

- (1) A szakvizsgára jelentkezés a Nemzeti Vizsgabizottság hivatalánál történik, melynek követelményeit, feltételeit és rendszerét a 16/2010. (IV.15.) EüM rendelet tartalmazza.
- (2) A szakvizsga gyakorlati és elméleti részből áll. A szakvizsga eredményét az elméleti és gyakorlati vizsgák eredményének középértéke alkotja. Minősítése háromfokozatú: kiválóan megfelelt – megfelelt – nem felelt meg.

8.1.1. Gyakorlati szakvizsga

- (1) A gyakorlati vizsgát vizsgabizottság előtt kell abszolválni. A vizsgabizottság tagjai: a Tanszék által akkreditált klinikai szakpszichológus oktató (vizsgáztató) és lehetőség szerint egy külső vizsgáztató. A gyakorlati szakvizsgákra a Tanszéken kerül sor.
- (2) A gyakorlati szakvizsga tárgya a szakdolgozat megvédése, valamint a bírálatban, ill. a vizsgán feltett kérdések megválaszolása.

8.1.2. Elméleti szakvizsga

- (1) Az elméleti szakvizsga bizottság az ESZTT által delegált (minősített) elnökből, és 2 vizsgabizottsági tagból áll. Az elméleti szakvizsga a szakképzésben foglalt ismeretkörökre vonatkozó tudást ellenőrzi.
- (2) Az elméleti szakvizsga fő tárgykörei: pszichopatológia, fejlődésszemponitú patopszichológia, klinikai pszichodiagnosztika és kutatómódszertan, pszichoterápia, mentálhigiéné, egészségpszichológia és alkalmazott klinikai pszichológia.
- (3) A tételsort a három képzőhely egyezteteti, az egész országban azonos. Az aktuális tételsor a tanszéki honlapon megtalálható:

[\(https://semmelweis.hu/klinikai-pszichologia/oktatas/felnott-es-gyermek-klinikai-es-mentalhigieniai-szakpszichologus-szakkepzes/orarendek/szakvizsga-tetelsor-2018/\)](https://semmelweis.hu/klinikai-pszichologia/oktatas/felnott-es-gyermek-klinikai-es-mentalhigieniai-szakpszichologus-szakkepzes/orarendek/szakvizsga-tetelsor-2018/)

9. A klinikai és mentálhigiéniai szakpszichológus diplomára jelenleg építhető speciális szakirányok (ráépített szakvizsgák).

- (1) Az alapszakvizsgát tanúsító szakdiploma birtokában lehet a Semmelweis Egyetem Klinikai Pszichológia Tanszékén szakirányú ráépített képzésekre jelentkezni. Tanulmányi idő 4 félév (két év). A korábbi képzésben teljesített tanegységek egy része beszámításra kerülhet, a tanulmányi idő azonban nem rövidíthető. Részleteket a specializációs tematika tartalmaz.
- (2) A klinikai és mentálhigiéniai szakpszichológia alap szakvizsgára ráépíthető további szakvizsgák:
 - a) Addiktológiai klinikai szakpszichológia,
 - b) Pszichoterápia.

10. Egyéb rendelkezések

A szakképzésnek nem lehet tagja és / vagy kizárható a képzésből az a jelölt, aki olyan tartalmakat jelenít meg önmagáról interneten, honlapon vagy más felületen, melyek a szakma szabályaival és fejlettségi szintjével és/vagy tudományos módszertanával nem egyeztethetők össze, vagy megfelelő végzettség nélkül módszerspecifikus terápiát hirdet.

Budapest, 2020. április